

REPUBLIEK SURINAME

JAARREDE

VAN DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

**Zijne Excellentie
Desiré Delano Bouterse
in De Nationale Assemblée**

houdende

**een uiteenzetting
van het door de Regering
in 2015 te voeren beleid**

en

**de rede bij de indiening
van de ontwerp - begrotingen
voor het dienstjaar 2015**

Paramaribo, 1 oktober 2014

REPUBLIEK SURINAME

**UITEENZETTING
VAN HET DOOR DE REGERING
IN 2015 TE VOEREN BELEID**

Paramaribo, 1 oktober 2014

JAARREDE

VAN DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

Mevrouw de Voorzitter,

Dit is de vijfde maal in de regeerperiode 2010 – 2015, dat ik de eer heb in uw hoog College van Staat, eerst de Regeringsverklaring in 2010 en daarna jaarlijks op uiterlijk 01 oktober, de Jaarrede uit te spreken.

Thans gaat het om het presenteren aan uw College van het voorgenomen beleid en de uitdagingen voor de Regering over het jaar 2015. Hierbij zal ook de begroting over het Dienstjaar 2015 aan uw College ter goedkeuring worden aangeboden.

In artikel 56 van onze Grondwet is vastgesteld dat onze volksvertegenwoordiging telkens voor de periode van vijf jaren wordt gekozen, wat betekent dat in de loop van dit Dienstjaar aan de zittingsperiode van u, mevrouw de Voorzitter en van uw geachte leden, een einde zal zijn gekomen.

Ook zal in dit Dienstjaar het ambtstermijn van mij en van mijn Regering, zoals grondwettelijk voorgeschreven, zijn beëindigd.

Dit jaar staat, zoals populair wordt gezegd, bekend als het verkiezingsjaar en van mij wordt verwacht dat ik de exacte datum voor de te houden algemene en vrije verkiezingen met geheime stemming officieel bekendmaak. Met uw toestemming, Mevrouw de Voorzitter, maak ik gaarne van deze plechtige gelegenheid vandaag in 's Lands vergaderzaal gebruik, u bij deze de dag voor te houden waarop ons volk wederom van zijn democratisch recht tot verkiezing van de leden van De Nationale Assemblée en van Ressortraden gebruik zal mogen maken.

Mevrouw de Voorzitter, op maandag 25 mei 2015 zullen algemene en vrije verkiezingen met geheime stemming in ons land gehouden worden: nu de achtste keer na onze onafhankelijkheid.

Mevrouw de Voorzitter,

Niettegenstaande het bijzondere karakter van dit jaar, - het verkiezingsjaar -, is het de Regering ernst ook in dit Dienstjaar haar beleid van versnelde welvaarts- en welzijns groei tot de laatste dag van haar termijn onverkort voort te zetten. Veel is in de afgelopen vier jaar tot stand gebracht, Mevrouw de Voorzitter, veel vooruitgang is geboekt in het sociaal en economisch leven. Het is een

JAARREDE

VAN DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

vaststaand feit dat onnoemelijk veel is verzet in het kader van productieverhoging, werkgelegenheidscreatie, inkomensverbetering, verbetering van infrastructuur ter ondersteuning van productie, de vergroting van de leefbaarheid door het steeds verder scheppen van een schoon leefmilieu, de verbetering van de sociale condities van het leven, kortom er is inhoud gegeven aan het sociaal akkoord. En toch zal er altijd nog veel te doen zijn. Ware dit laatste niet het geval, dan zou dit inhouden dat er geen sprake meer is van ontwikkeling en dus ook geen sprake meer is van verhoging en verandering van aspiraties en van verruiming van de behoeften van ons volk.

Mevrouw de Voorzitter,

Onze gevolgde ontwikkelingsstrategie, waarmee wij welbewust aan de slag zijn gegaan in augustus 2010, is reeds gebleken uit onze Regeringsverklaring en uit ons Ontwikkelingsplan. Een greep van citaten uit deze twee Staatsdocumenten zal de maatschappijvisie, die aan deze strategie ten grondslag ligt, verduidelijken.

In de Regeringsverklaring 2010 – 2015, met als titel “Kruispunt, Suriname naar betere tijden”, uitgesproken in uw College op 01 oktober 2010, is gesteld – en ik citeer van pagina 4: “Naast de pure waardering voor vrijheid, dient fundamenteel de verbinding te worden onderkend en erkend die bestaat tussen de verschillende vormen van vrijheid. Zo zal politieke vrijheid de economische ontwikkeling bevorderen; sociale voorzieningen zoals doelmatig onderwijs en doelmatige gezondheidszorg, zullen economische participatie in de gemeenschap versterken; het aanbod van economische faciliteiten zal de materiële welvaart van de burgers niet alleen vergroten, maar zal tevens de effectiviteit in de vervulling van de verschillende publieke functies ten goede komen.”

In het Ontwikkelingsplan 2012 – 2016, getiteld “Suriname in Transformatie”, lezen wij op pagina’s 35/36: “De algehele mentale doorbraak van ons volk, van omzetting van geloof in het buitenland naar een vast geloof in onze eigen natuurlijke mogelijkheden, in onze eigen sociale en geestelijke vermogens en in onze eigen inzet en daadkracht; de doorbraak naar respect voor en vooral ook kennis over elkaars culturen, religieën en talen; de doorbraak voorts van omzetting van de positie van geleiden en afhankelijke naar de positie van leiders

JAARREDE

VAN DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

van onze eigen toekomst in zelfstandigheid, dient maatschappelijk breed aangepakt te worden via communicatie, vorming en inzet van eigen kader.”

“Het aanschouwen, beleven en behandelen van ieder mens als gelijkwaardig aan de andere mens, ongeacht ras, kleur, godsdienst, sekse, afkomst, sociale klasse, beroep, opleiding, inkomen of politieke gezindheid, is van wezenlijk belang in onze nationale oriëntatie. Onze levensbeschouwing is, dat iedereen zijn/haar leven lang, gelijke kansen moet krijgen tot ontwikkeling en dat in deze gelijkheid van kansen nooit onderscheid mag worden gemaakt.”

“Wij staan voor gendergelijkwaardigheid. Gelijke kansen voor mannen en vrouwen in alle sectoren van de samenleving. De Mensenrechten, de Rechten van het Kind, de Rechten van de Vrouw, het Biodiversiteitsverdrag, etc. zullen nageleefd worden. Senioren zullen een waardig leven hebben, de armen en de sociaal zwakken zullen mogen rekenen op ondersteuning en solidariteit.”

“De jongeren als grootste maatschappelijke eenheid, maar ook als de groep waaruit de leiders voor elk niveau en voor elke sector van de samenleving zullen moeten voortkomen, zullen met nadruk alle gelegenheid krijgen kennis te verwerven, zich te ontplooien en zich te profileren. Dit alles vormt een integraal deel van onze maatschappelijke oriëntatie.”

“Onze leidraad is het scheppen van een rechtvaardige samenleving, met minimaal een redelijk bestaan voor iedereen, tot uitdrukking komend in een rechtvaardige verdeling van inkomen, bezit, rijkdom en weelde.”

En op pagina 37: “In de ontwikkeling staat de mens centraal. Alles draait op de eerste plaats om de mens. Al wat de mens, van de wieg tot het graf, nodig heeft voor tenminste een redelijk bestaan, zal centraal staan en aldus prioriteit hebben in de bestuurs- en beleidsvoering. Een algemene basis levensstandaard, inclusief de beschikbaarheid van water en stroom voor ieder huishouden, de toegang tot het onderwijs voor iedereen en de toegankelijkheid, bereikbaarheid en betaalbaarheid van gezondheidsvoorzieningen voor elke Surinamer, zal aangegeven worden. De ontwikkeling is bedoeld om de levensstandaard c.q. het bestaansniveau van de mens continu te verhogen.”

Mevrouw de Voorzitter,

JAARREDE

VAN DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

Sommigen in ons geliefde land beseffen misschien nog onvoldoende, dat met de laatste committeringen van de ontwikkelingsgelden in 2010, en dus met het opdrogen hiermee van de toen al 35 jaren durende ontwikkelingshulp, Suriname voorgoed een nieuw historisch tijdperk is binnengetreden. Het tijdperk waarin aan de schijnwelvaart gecreëerd door de ontwikkelingshulp definitief een einde is gekomen. Ziet u hier de waarheid achter de titel van de Regeringsverklaring 2010 – 2015: “Kruispunt. Samen naar betere tijden.” Wij zijn, Mevrouw de Voorzitter, inderdaad op het kruispunt beland tussen enerzijds een totaal afhankelijke economie met schijnwelvaart, ontstaan door de zogenoemde ontwikkelingshulp en anderzijds met de schepping van een zelfstandig op te bouwen, stabiele en duurzame economie, door middel van gebundelde krachtingspanningen van ons eigen volk, gestoeld op de benutting van onze eigen nationale rijkdommen, primair gericht op welvaart en welzijn ten behoeve van Suriname en het Surinaamse volk. De schijnwelvaart, Mevrouw de Voorzitter, is in één klap weggefallen en de waarheid van een gemarginaliseerde Surinaamse economie, met een enorme onderbenutting van haar menselijk en natuurlijk potentieel, is bloot komen te liggen nu de stof van het kwaad over de schijnwelvaart is weggeveegd!

Een doorbraak naar een onmiddellijke en welbewuste transformatie van onze gehele samenleving naar sociaaleconomische zelfstandigheid heeft zich onverbidlijk aan ons volk opgedrongen rond de overdracht van de regeermacht in 2010. Hiervóór zijn wij als volk, door opeenvolgende Regeringen vanaf 1975, niet of nauwelijks voorbereid op dit kruispunt dat onvermijdelijk eens zou komen. Vandaar, Mevrouw de Voorzitter, de titel van het Ontwikkelingsplan 2012 – 2016: “Suriname in Transformatie.”

Weldoordachte titels, Mevrouw de Voorzitter, van deze twee hier genoemde Staatsdocumenten die meteen en op pakkende wijze de ernstige boodschap overbrengen van de fundamentele en radicale ommekeer van onze ontwikkelingsrichting: een immense, doch ware uitdaging voor ons allen. De eenzijdige gerichtheid op de Noordzee heeft na ruim 300 jaar uiteindelijk toch geen waarachtige nationale Surinaamse samenleving geschapen. Integendeel. Wij hebben nu meer dan ooit, Mevrouw de Voorzitter, een fundamentele gerichtheid op onszelf nodig om vanuit deze nationale eenheidspositie met wijsheid en voortvarendheid een mondiale gerichtheid in ons vizier te brengen en alle mogelijkheden hierbij te exploreren en te benutten voor een authentieke

JAARREDE

VAN DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

en duurzame ontwikkeling. Samen moeten wij het doen, Mevrouw de Voorzitter, samen kunnen wij het zeker doen. Deze titanen-job zullen wij als één volk, vol overtuiging en met geloof in onszelf, klaren. Wij kunnen en zullen samen als één volk, de nieuwe zelfstandige Surinaamse samenleving met elkaar bouwen en opbouwen!

Mevrouw de Voorzitter,

Met deze twee hier genoemde Staatsdocumenten als leidraad in de hand is de Regering de realiteit van ons leven met bestuur en beleid tegemoet getreden. Zij heeft met liefde voor land en volk, met moed en durf, met kennis, kunde en ervaring en met betrokkenheid van ons volk, op enthousiaste en zelfs op ambitieuze wijze haar taak van transformatie van onze samenleving opgevat, opgepakt en uitgevoerd. En niet onverdienstelijk!

Een fundamentele vernieuwing is ingezet met drastische verbetering van de leef-, leer-, woon- en werkomstandigheden voor ons volk en van het scheppen hiermee voor ons allen van een perspectievolle toekomst. Reeds in de begindagen van deze Regeerperiode hebben wij geconstateerd dat de omstandigheden waarin wij als Regering zullen moeten optreden niet rooskleurig zijn. Het land is op 12 augustus 2010 met grote schulden aan ons overgedragen. Vooral in de eerste jaren van onze Regeerperiode was het iedere maand passen en meten, Mevrouw de Voorzitter. Passen en meten om zelfs de vaste uitgaven van de Staat te kunnen realiseren, zoals salarissen van 's landsdienaren, subsidies en betalingen aan sociale instellingen, waaronder ziekenhuizen. Vaak met kunst- en vliegwerk en niet zelden na de nodige strubbelingen met belanghebbenden - voor wie wij alle begrip hebben en hebben getoond - is het ons toch gelukt zaken voor elkaar te krijgen. In de afgelopen vier jaar, Mevrouw de Voorzitter, hebben wij ons vooral moeten inzetten om onze financiële ruimte als land navenant te verruimen waardoor we niet alleen in de gelegenheid zijn gesteld het sociaal en economisch leven van ons volk gezond te maken, maar ook om met ons volk grote sprongen voorwaarts te maken. Deze verruiming van financiële middelen van de Staat hebben wij verkregen door middel van het opvoeren van onze eigen nationale besparingen, door binnen onze uitgaven te schuiven en deze vooral te concentreren op de ontwikkelingsuitgaven. De gelden die hierdoor zijn vrijgekomen, zijn onder andere gebruikt om (a) de productie te verhogen; (b) de

JAARREDE

VAN DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

infrastructuur over het gehele land te verbeteren; (c) energie te garanderen en (d) de sociale, medische en educatieve zekerheden van ons volk uit te breiden dan wel te vergroten. Ook hebben wij gebruikgemaakt van schenkingen, creditlines, financieringen en technische samenwerkingsprogramma's van en met bevriende Naties, ik noem hierbij onder meer China, Venezuela, Brazilië, India, Indonesië, Cuba, Japan, Iran en Turkije. Wij hebben zachte leningen kunnen afsluiten vooral met de Islamic Development Bank, de Inter-American Development Bank, de China Development Bank, het Europees Ontwikkelingsfonds en het Franse Ontwikkelingsfonds. Ook zijn en/ of worden enkele commerciële leningen afgesloten met particuliere internationale banken - in Nederland, in België, in Italië en in Zwitserland - en met gevestigde internationaal opererende grootbedrijven - onder meer uit India, China, Nederland en Israël. Naast dit alles hebben wij onze traditionele banden met de Wereldbank en het IMF onverminderd voortgezet, ter benutting ook hierbij, van beschikbare fondsen.

Heel veel is verzet, Mevrouw de Voorzitter, hetgeen slechts mogelijk is geweest door als Regering onmiddellijk met beheerstheid over te gaan tot resoluut beleid en krachtige actie in deze.

Verworvenheden en veranderingen worden snel vergeten, Mevrouw de Voorzitter.

Wij noemen u enkele markante realisaties die van groot belang zijn voor de welvaart van ons land en voor het welzijn van het individu, van het gezin, van de buurt, van het dorp, van de stad, van het district, van alle districten, van het gehele volk.

Water en elektriciteit zijn in volle vaart reeds tot in verre delen van ons gehele grondgebied, waar mensen wonen, aangelegd: van de buitenwijken van Paramaribo en Wanica, tot in vele dorpen in het verre binnenland. Vele duizenden Surinamers zijn deelgenoot geworden van de basiselementen van de moderne wereld en zijn hierdoor uit hun sociale achterstelling gehaald. De Regering gaat onverkert door met dit programma van realisatie van stromend water en elektriciteit voor iedereen. En let u wel Mevrouw de Voorzitter, het beschikken over stromend water, dus over schoon en gezond leidingwater tot in huis, is een bevrijding van het juk, een verlossing uit de meest erbarmelijke nood waarin deze duizenden Surinamers jaren lang hebben verkeerd. De

JAARREDE

VAN DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

Regering kan niet anders dan als nooit tevoren, met dit baanbrekende werk voort te gaan totdat alle Surinamers, waar zij zich ook bevinden op dit grondgebied, over drinkwater en elektriciteit beschikken.

Op onderwijsvlak hebben zich in de afgelopen vier jaren belangrijke ontwikkelingen voltrokken. Hoe kan het ook anders, Mevrouw de Voorzitter. Onderwijs en Vorming vormen de spil van de transformatie van onze samenleving. Het onderwijs is vergaand gedemocratiseerd en is daadwerkelijk toegankelijk gemaakt voor allen, zowel door financiële tegemoetkomingen naar de ouders toe, als qua fysieke voorzieningen die getroffen zijn om iedereen vanaf de verplicht gestelde schoolgaande leeftijd op te vangen. Er wordt hard gewerkt, Mevrouw de Voorzitter.

Aan jongeren wordt bijzondere aandacht geschonken. Aan schoolgaande jongeren van de basisschool zijn, aan het begin van elk schooljaar in deze Regeerperiode, nu in totaal 60.500 schoolpakketten verstrekt. Aan meer dan driehonderd sportorganisaties in het gehele land zijn in deze Regeerperiode sportmaterialen verstrekt. Door de Regering zijn door het Bureau van de First Lady sinds februari dit jaar reeds bij meer dan de helft van de in totaal 125 VOJ en VOS-scholen mediatheken gevestigd, in speciaal daartoe ingerichte lokalen per school, met de nodige ICT-faciliteiten, waaronder gratis internetverbinding vanuit Telesur gedurende de eerste zes maanden. Op deze wijze kunnen reeds 29.000 leerlingen geschoold worden in, en gebruik maken van, de moderne en onmisbare Informatie en Communicatie Technologie, ICT.

De drie sociale wetten, Mevrouw de Voorzitter, die recentelijk door uw geachte College zijn aangenomen, zijn manifestaties van de schepping van een nieuwe samenleving. Het gaat hier om een ware transformatie naar een nieuw Suriname waar iedere Surinamer garanties heeft voor zijn leven en hierdoor in alle vrijheid en zelfstandigheid, zonder vrees, al zijn maatschappelijke keuzen kan maken. Surinamers hoeven niet meer te smeken om een job bij de overheid. Neen, want iedereen, waar je ook werkt – bij de overheid, bij het bedrijfsleven – krijgt zijn minimumloon, heeft recht op medische voorziening en komt in aanmerking voor pensioen! Dit geldt ook voor eenmansbedrijven/zelfstandigen, zoals landbouwers, winkeliers, kleermakers, schoenmakers enz. Allen hebben als burgers van het land de sociale rechten van medische voorzieningen en van pensioen. Een menswaardige samenleving wordt nu geschapen en vanwege de

JAARREDE

VAN DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

bij wet geregelde sociale vrijheid zal de angst voor vrije keuzen plaatsmaken voor een enorme schatkamer aan geestelijke, intellectuele en spirituele energie van meer dan een half miljoen Surinamers! En deze vrijgekomen energie zal leiden tot een exponentiële groei van onze samenleving in al haar facetten.

Op het vlak van de huisvesting, Mevrouw de Voorzitter, zijn in de afgelopen periode verspreid over verschillende districten, duizenden mensen voorzien van onderdak en kunnen deze eindelijk na vele jaren, vrijelijk genieten van de basisvoorziening van woongenot. Het mag dan zo zijn dat de Regering het door haar voorgenomen aantal te bouwen woningen niet helemaal heeft kunnen halen, maar zij heeft het wel gepresteerd nog meer faciliteiten voor de woningzoekende in haar huisvestingsprogramma te incorporeren. In het huisvestingsprogramma zijn namelijk structurele voorzieningen opgenomen ten faveure van de woningzoekende. Hem of haar wordt het bouwperceel gratis verstrekt, terwijl de prijs van de woning wordt gedekt door een zachte lening met een lage rente en met een looptijd van 10 tot zelfs 30 jaar. Hierdoor is de maandelijkse aflossing draagbaar en betaalbaar. Intussen is een Chinese investeerder met financiering van de Chinese Ontwikkelingsbank enkele weken geleden in het district Para aangevangen met de bouw van een panelenfabriek voor woningbouw. De bouw zal circa zes maanden duren. Terwijl deze investeerder zijn fabriek bouwt, zal hij in deze periode al 150 woningen hebben opgeleverd. Na de afronding van de bouw van deze fabriek zal deze een jaarlijkse productie van ca. 3.000 huizen hebben. U begrijpt dus dat hiermee voor het einde van deze regeerperiode nog eens duizenden Surinamers de basisvoorziening van woongenot zullen verkrijgen.

Aan het inlopen van achterstallig onderhoud, aan de aanleg van nieuwe en aan de rehabilitatie van bestaande infrastructuur over het gehele land, Mevrouw de Voorzitter, heeft de Regering bergen werk verzet. In de periode 2010 – 2014 is landelijk in totaal 693 km aan wegen geasfalteerd. Er zijn een achttal nieuwe bruggen gebouwd in verschillende districten waaronder de TW brug in Nickerie, de brug aan de Mgr. Wulfinghstraat, de brug over de Domiccreek, de betonnen brug over het Saramacca-kanaal, de betonnen brug hoek Bindadinweg en Bakapasiweg te Commewijne, de brug over de Franscreek te Para, de betonnen brug over de Kleine Falawatrakreek (in de wegstrekking Zanderij-Apoera), de brug te Kabokreek enz.

JAARREDE

VAN DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

In dit verband mogen we niet vergeten de bouw van de dijk te Commewijne, welke na jaren van oogluikend toegelaten landverlies door opeenvolgende regeringen, in deze regeerperiode is gerealiseerd.

Wat betreft het verbeteren van de leefbaarheid hebben wij ons beijverd de ontwatering van bewoonde gebieden te bevorderen. Ter bevordering van de ontwatering, dus het voorkómen van het onder water lopen van gebieden, is in totaal 228 km in deze periode aan lozingen opgehaald. Intussen zijn er onderhoudscontracten getekend voor het ophalen van nog eens 110 km. Ter verhoging van de milieubewustheid van onze bevolking in het algemeen en van de jongeren in het bijzonder, en ter bevordering van het conserveren van een schoon milieu en een schoon land, hebben wij jaarlijks in de grote vakanties steeds circa 2.500 jongeren, grootscheeps en op nationaal niveau bij de schoonmaakactie van ons land betrokken. Reeds vier maal is deze actie gehouden en deze is steeds succesvol verlopen.

Mevrouw de Voorzitter,

Na de uiteenzetting over het beleid ter overbrugging van het "Kruispunt" en het uitvoeren van het beleid van "Transformatie" van Suriname, waaraan natuurlijk een nationaal budget verbonden is, kan ik met betrekking tot het Financieel beleid van de Regering aantekenen dat onze uitgangspunten van begin af aan altijd recht overeind zijn gebleven. Deze uitgangspunten komen in grote lijnen neer op het in evenwicht houden van de inkomsten en uitgaven van de Staat en het ter hand nemen van een zodanige uitvoering van dit beleid, dat de inflatie binnen acceptabele grenzen gehouden wordt, zodat uiteindelijk het algemene prijspeil geen noemenswaardige opwaartse druk ondervindt. Het is goed om u te informeren dat de Regering zo effectief en zo efficiënt mogelijk de financiële middelen beschikbaar blijft stellen, zodat de voortgang van de vereiste verrichtingen in onze samenleving gegarandeerd is. Bij de realisatie van onze doelen van transformatie van afhankelijkheid naar zelfstandigheid, van schijnwelvaart naar waarachtige groei en nationaal gedragen ontwikkeling, richten wij ons nadrukkelijk op behoud en versterking van maatschappelijke stabiliteit en van economische groei.

Mevrouw de Voorzitter,

JAARREDE

VAN DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

Wij mogen u, na de aanhoudende inspanningen van de Regering met steun van geheel ons volk, meedelen dat de economische vooruitzichten er gunstig uitzien. Voor 2014 is de geschatte economische groei op het niveau van circa 4,5%, terwijl de inflatie in dit jaar op een gemiddelde van 3,8% zal uitkomen. De inspanningen zullen meer vruchten afwerpen in het jaar 2015 en de verwachtingen zijn dat de groei hoger zal zijn dan in de voorgaande jaren. De Regering heeft zich onvermoeibaar ingezet om de toekomst voor ons allen veilig te stellen, doordat zij bewust een beleid ter versterking van onze economie heeft gevoerd. In dit verband mag ik u verzekeren dat de voorgenomen buitenlandse en nationale, particuliere investeringen en overheidsinvesteringen in verschillende sectoren – mijnbouw, industrie, ICT, energie, landbouw, tuinbouw, veeteelt, visserij enz. – zullen worden gepleegd. Enkele zoals in de groot-mijnbouw en in de huizenbouw worden al volop gedaan. Zonder meer zullen hiervan positieve invloeden uitgaan op de gehele economie, op de groei van ons Bruto Binnenlands Product, op de inkomsten van de Staat. Ook voor het scheppen van werkgelegenheid is het plegen van investeringen positief. De Surinaamse toeleveringsbedrijven zullen er ook wel bij varen.

In 2013 was als gevolg van nationale en vooral van internationale ontwikkelingen, onze inflatie met een gemiddelde van 1,9% en een jaareinde van 0,6%, markant laag. Internationaal was er namelijk sprake van terugval van grondstoffenprijzen wegens zwakke mondiale groei. Ondanks dit tegenvallende gegeven, wat als gevolg had dat prijzen van onze grondstoffen op de internationale markt daalden en onze exportinkomsten afnamen, zijn wij toch redelijk in staat geweest deze moeilijke periode te overbruggen. Het is ons in elk geval gelukt, samen met het bedrijfsleven, de rust op het prijzenfront te bewaren. Wij informeren u, Mevrouw de Voorzitter, dat in de eerste helft van 2014 de gemiddelde inflatie lag op 2,9%, bij de geldende hogere voedsel- en brandstofprijzen, wat iets hoger was dan in de vergelijkbare periode van 2013, toen dit cijfer 2,3% was.

Gelet op de geschatte economische groei van 4,5% in 2014 zal naar verwachting de inflatie geleidelijk aan verminderen en een positief effect hebben op onze koopkracht. Het monetair beleid is voornamelijk gericht op behoud van een stabiele wisselkoers, het beteugelen van de inflatie en het handhaven van het vertrouwen in onze munteenheid. De officiële wisselkoers is

JAARREDE

VAN DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

ook in 2014 stabiel gebleven: SRD. 3,35 voor 1 U\$, ondanks de extra druk hierop de laatste maanden, vanwege de jaarlijks terugkerende enorme uitgaven van de Overheid in de vakantiemaanden, vooral in de maand juli in verband met de uitbetaling van vakantiegelden aan onze ambtenaren. Tevens vinden in deze maanden extra importen door de handel plaats mede gericht op grote bestellingen om aan de vergrote vraag vanuit de samenleving te kunnen voldoen rond de feestdagen, met name naar de maand december toe. In dit verband zijn daar altijd ook enkele speculanten in het spel en deze oefenen ook, op oneigenlijke wijze, druk uit op de wisselkoers. De Regering houdt hier altijd rekening mee en blijft er alles aan doen om de wisselkoers stabiel te houden zodat onnodige prijsstijgingen voor de consument uitblijven.

In 2013 namen, zoals eerder aangegeven, de inkomsten van ons land af, hetgeen resulteerde in een tekort aan overheidsfinanciën. Dit tekort is, binnen de perken van de leningenwet, gefinancierd door middel van opname van binnenlandse en buitenlandse leningen. In overeenstemming met de beleidsdoelstellingen van de Regering zal het begrotingstekort onder alle omstandigheden beperkt blijven tot het internationaal aanvaardbare niveau, mede door het continueren van een bedachtzaam budgettair en monetair beleid. Hiermee zal de internationale kredietwaardigheid van ons land verder verbeteren.

Het oude euvel van verspilling in ons ambtenarenapparaat zal in dit Dienstjaar harder aangepakt worden. In de vier jaar van de uitvoering van ons ambitieus ontwikkelingsprogramma zijn wij steeds geconfronteerd geworden met de hardvochtigheid van deze verspilling. Door de ervaring die wij hebben opgedaan met verspilling van brandstof, oneigenlijk gebruik van dienstvoertuigen, het overmatig gebruik van de diensttelefoons, het overmatig gebruik van airco's, enz., hebben wij meer inzicht kunnen verkrijgen in de werking van dit zeer ongewenste en hardnekkige fenomeen. In dit Dienstjaar, Mevrouw de Voorzitter, zal verspilling drastisch worden aangepakt en zal de Regering er alles aan doen deze zoveel mogelijk te reduceren.

Wel mogen wij u in deze informeren dat de overheid – na jaren van uitstellen – reeds begonnen is met de noodzakelijke renovatie van het boekhoudsysteem binnen de overheid zelf. Een modern ICT systeem is opgezet en wordt stapsgewijs geïmplementeerd zodat de administratieve afhandeling versneld wordt en fouten of procesvertragingen gelokaliseerd kunnen worden.

JAARREDE

VAN DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

Mevrouw de Voorzitter,

De middellange en lange termijn macro-economische vooruitzichten blijven gunstig, in het bijzonder vanwege de voorgenomen omvangrijke investeringen in de goud- en olie-industrie, zowel door multinationale als wel door nationale bedrijven. Deze mega-investeringen zullen spoedig, nog in dit Dienstjaar, leiden tot hogere economische groei, aanzienlijke toename van de werkgelegenheid en tot vergroting van onze overheidsinkomsten. Met deze belangrijke versterking van onze economie in transformatie, zal de Regering voortgaan haar staatsuitgaven te concentreren op beleidsprioriteiten, in deze:

- op verdere verhoging en tevens differentiatie van de productie; naast mijnbouw, dus ook op voedselzekerheid,
- op versterking van de veiligheid van de burger,
- op het brengen van water en elektriciteit voor iedereen,
- op bereikbaarheid en betaalbaarheid van de eerste levensbehoeften,
- op democratisering en vernieuwing van het Onderwijs, op scholenbouw en schooltransport,
- op verhoging van de kwaliteit van de medische zorg en deze overal in ons land toegankelijk te maken voor allen,
- op voortgaande versterking en verdere uitbouw van het sociaal zekerheidsstelsel, van de bestaansgaranties, van de medische en onderwijsvoorzieningen,
- op betaalbare huisvesting,
- op ontwatering, bestrating en asfaltering, bouw van bruggen en aanleg van dijken,
- op voortgaande verbetering van de leef- en woonomstandigheden van ons volk,
- op de duurzame verbetering van de leefbaarheid in ons land door de genoemde effectieve zorg voor de veiligheid en door het actief blijven uitvoeren van publieke werken, zoals de zorg voor een schoon milieu, schone bermen, vuilophaal, verder door opbouwwerk ter versterking van sociale cohesie, het opzetten van wijkcentra enz.; dit alles met het oog op terugdringing van de criminaliteit,
- op het steeds scheppen van de maximaal mogelijke kansen en voorzieningen voor de jeugd voor haar vorming en ontplooiing en derhalve ook voor maximaal mogelijke schepping van onder meer

JAARREDE

VAN DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

- sport en recreatieve mogelijkheden en gelegenheden, de aanleg van sportvelden en sportcentra, de bouw van multifunctionele centra etc., op de aanpak van de grondenrechten.

Mevrouw de Voorzitter,

Op het gebied van de mijnbouw zal de Regering zich in dit Dienstjaar concentreren op het verder uitbouwen van hetgeen reeds vanaf de aanvang van deze regeerperiode is uitgezet. Prioriteit wordt gegeven aan de opzet van het onontbeerlijke Delfstoffen Instituut, dat in 2016 gereed moet zijn. Dit Instituut is van essentieel belang als ontwikkelingsinstrument, dat een effectiever beheer en exploitatie van onze delfstoffen mogelijk zal maken.

Van even groot belang zijn de werkzaamheden die moeten leiden tot het voor ons land beschikbaar komen van een nieuwe geologische kaart. Vanwege het grensoverschrijdende karakter van sommige werkzaamheden en vanwege de grote overeenkomsten in de geologie zal in deze nauw worden samengewerkt met de buurlanden. Uiterlijk in 2016 zullen wij kunnen beschikken over deze kaart.

Het monitoren van de goudovereenkomsten met Surgold L.L.C. en Iamgold zal ook in dit Dienstjaar normale voortgang hebben. De respectieve Staatsbedrijven die met deze twee multinationals samenwerken, zijn inmiddels al actief, Mevrouw de Voorzitter.

De ondertekening van de Goudovereenkomst met Surgold L.L.C. op 22 november 2013, volgend op de goedkeuring in De Nationale Assemblée op 07 juni van datzelfde jaar van de Wet Merian Goudproject, heeft ertoe geleid dat Surgold L.L.C. recentelijk reeds een aanvang heeft gemaakt met de werkzaamheden die moeten leiden tot een nieuwe goudmijn in het Merian-gebied. Voorlopig zijn 4,2 miljoen troy ounces aangetoond waarbij jaarlijks zo een 300 tot 400 duizend troy ounces zullen worden geproduceerd. Tijdens de bouwfase zullen ruim 2.500 personen aldaar te werk gesteld worden. Suriname zal door middel van een Staatsbedrijf voor 25% deelnemen in deze operaties. In de operationele fase, welke spoedig zal starten, zullen zo een 1.300 personen emplooi vinden. Deze enorme creatie van werkgelegenheid is van grote

JAARREDE

VAN DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

betekenis voor onze samenleving en deze werkgelegenheid draagt ontegenzeggelijk bij aan de stabilisatie van onze economie, aan de maatschappelijke stabiliteit in ons land en aan de transformatie van onze samenleving naar een daadwerkelijk zelfstandige samenleving.

De Staatsolie Maatschappij NV blijft voortgaan met de reeds enige jaren aan de gang zijnde boringen in zee en aan land. In dit Dienstjaar zullen de resultaten hiervan bekend zijn en de verwachting is dat er op flinke voorraden olie, en zeer waarschijnlijk ook gas, gestuit is. Dit zal van grote betekenis zijn voor onze economische vooruitgang.

Ook de Grassalco, Mevrouw de Voorzitter, is bezig met grote ontwikkelingen. Grassalco is intensief bezig met gelijkgerichte Caricom bedrijven te werken aan het volledig kunnen voorzien in de regionale behoeften voor wat betreft bouwmaterialen, waaronder grind. Met dit doel voor ogen wordt gewerkt aan de opzet van een Multinationale Caricom Enterprise voor de export van onder meer zand en steenslag. Grassalco heeft inmiddels een netwerk opgebouwd in Guyana, Trinidad en Barbados. Er zijn al vergaande voorbereidingen om dit netwerk in 2015 uit te breiden met Cuba, Santo Domingo en Haïti. Deze inspirerende ontwikkeling is een uitvloeisel van het idee die Suriname heeft gelanceerd vanuit haar Voorzitterschap van CARICOM, om Caricom Enterprises op te zetten ter versterking van de Caribische economie en van de Caribische integratie. Intussen is dit veelbelovende Staatsbedrijf ook al in vergevorderd stadium met het opzetten van een goudmijn, waar de Staat Suriname eigenaar van wordt. Grassalco zal in dit Dienstjaar verder een geïntegreerde natuursteen verwerkingsindustrie opzetten, met als spil haar Patamacca-concessie.

Voor de klein mijnbouwsector zullen de inspanningen erop gericht blijven om de activiteiten hiervan binnen het formele circuit te brengen. Daarnaast zal het beleid erop gericht zijn om het gebruik van kwik bij de goudwinning volledig uit te bannen door de voortgaande introductie van milieuvriendelijke apparatuur en winningsmethoden. Meer nog dan nu al het geval is, zal de Commissie Ordening Goudsector, zich hierop richten.

Met de bauxiet/aluinaarde industrie gaat het al enige tijd minder goed. Hierover heb ik uw College in de afgelopen maanden omstandig geïnformeerd. Het door mij in het leven geroepen onderhandelingsteam met de Alcoa, is intensief bezig

JAARREDE

VAN DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

om samen met de Alcoa/Suralco, zaken op een rijtje te zetten en deze aan de Regering voor te leggen voor het nemen van de nodige besluiten ter zake. Ofschoon de situatie in deze er vrij gecompliceerd uitziet, blijven wij vooralsnog optimistisch inzake de voortgang van de bauxiet-aluinaarde industrie in ons land en gaan wij voor het beste.

Mevrouw de Voorzitter,

Voldoende beschikbare energie is van fundamenteel belang voor het in stand houden van een samenleving en is verder van cruciaal belang voor de blijvende ontwikkeling van die samenleving. Het garanderen en het veilig stellen van voldoende energie, behoren daarom tot de allerhoogste prioriteit van de Regering. Wij hebben als Regering direct na ons aantreden alles gedaan om niet alleen de achterstand in energielevering in te halen, maar ook de steeds toenemende vraag naar energie bij te benen en zelfs hierop vooruit te lopen. Wij hebben meer dan SRD 700 miljoen aan opwekvermogen geïnstalleerd en dat komt overeen met 97 MW. Hiermee beschikken wij in totaal over 295 MW opwekvermogen in tegenstelling tot 193 MW in 2010. Dit opwekvermogen van 295 MW zou onder normale omstandigheden voldoende zijn om zonder problemen voort te gaan met ons investeringsprogramma in de energie, om het aanbod van energie in de pas te laten lopen met de vraag naar energie vanuit de samenleving. Door de weersomstandigheden van onvoldoende neerslag in het achterland is het waterpeil in het Afobakka stuwmeer gedaald, waardoor de Suralco 30 MW minder aan stroom kon leveren. Ware dit niet het geval geweest, dan konden wij zonder problemen voortgaan met ons investeringsbeleid in deze en hadden wij ook de tijd gehad om zoals gepland, de nodige onderstations te bouwen en de nodige transmissie- en distributielijnen te trekken. De weersomstandigheden waren ons echter vóór en wij kwamen te verkeren in een noodsituatie met een tekort aan stroom. Met de hulp van de hele samenleving in het kader van bezuiniging en met de instemming van de Suralco om de vierde generator gedurende twee maanden weer in gebruik te nemen, is de situatie tijdelijk weer genormaliseerd, met nadrukkelijk de dringende oproep aan ons allen, om efficiënt gebruik te maken van stroom. Van deze periode maken de EBS en Staatsolie gebruik, om versneld transmissie- en distributielijnen te trekken en onderstations te bouwen en te vervangen. Met het treffen van de hier genoemde maatregelen en voorzieningen, hebben wij tijd ingekocht – om bij blijvend verantwoord stroomverbruik van ons allen – het

JAARREDE

VAN DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

ambitieuze investeringsprogramma van de Regering in deze voort te zetten, Mevrouw de Voorzitter.

Intussen is de Regering ook bezig met de bestudering van het inzetten van alternatieve energie, zoals zonne-energie, bio-energie en afvalenergie uit rijstkaf, resthout en huisvuil.

Mevrouw de Voorzitter,

De verdere aanpak van Landbouwinfrastructuur wordt intensief voortgezet in dit Dienstjaar. Dit, om omstandigheden te blijven creëren die gunstig zijn voor productie en productieverhoging.

Het Agrarisch Krediet Fonds (AKF) wordt verruimd zodat in 2015 meer bedrijven in aanmerking zullen komen voor agrarische kredieten onder voorwaarden die aantrekkelijker zijn. Door deze belangrijke herziening van ons kredietbeleid zal de agrarische productie in het algemeen en in het bijzonder de productie in de niet-traditionele agrarische sub-sectoren worden gestimuleerd. Er zal nader onderzocht worden hoe de toegankelijkheid van deze kredietfaciliteit verbeterd kan worden voor het binnenland. De impact hiervan is dat de sector op middellange termijn een strategische positie zal innemen die mede essentieel kan bijdragen aan de economische groei.

In het kader van het consolideren van de reeds aangelegde infrastructuur voor productie van diverse agrarische producten zal in dit Dienstjaar het beplante areaal in de rijstbouw worden uitgebreid. Tegelijkertijd wordt aan het aanscherpen van de marktstructuur gewerkt middels het aangaan van verkoopovereenkomsten met bevriende naties, die goede marktcondities aanbieden.

De klein landbouw draagt al in ruime mate bij tot de rijstproductie. Dit zit vaak al op 90% van de inzaai. Een hogere inzaai zal moeten komen van de grootlandbouw in Nickerie en uit andere gebieden zoals Coronie en Saramacca. De verwachting voor 2015 is dat 60.000 ha ingezaaid zal worden in vergelijking tot augustus 2010 bij de overname toen 22.000 ha was ingezaaid.

Door invulling te geven via diepte-investeringen in rook-, koel- en vriesinstallaties zullen twee moderne visrokerijen, respectievelijk in de districten Nickerie en Commewijne, ertoe bijdragen dat de export van gerookte

JAARREDE

VAN DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

vis naar Europa plaatsvindt. Met de reorganisatie van de bestaande visserijcentra en met de nieuw op te zetten centra en met de duidelijkheid ten aanzien van het vergunningenbeleid wordt de bevolkingsvisserij beter geaccommodeerd.

Mevrouw de Voorzitter,

Sinds mijn aantreden in 2010 heb ik u voorgehouden, dat deze regering definitief zal afrekenen met de achterhaalde visie, waarbij ontwikkeling alleen maar economisch wordt gemeten en sociale doelstellingen, die het welzijn van de mens centraal stellen, als ondergeschikt hieraan worden beschouwd.

Mevrouw de Voorzitter,

De strijd voor een vrij en menswaardig bestaan, is gestreden vanaf Columbus in 1492 voet aan wal zette op ons continent. Onze autochtone bevolking, de Indianen, hebben felle strijd geleverd tegen deze buitenlandse indringers, om te voorkomen dat zij werden uitgemoord. Zij hebben gevochten voor hun leven, voor hun bestaan en hun voortbestaan. De uit Afrika naar Suriname gebrachte slaven hebben strijd geleverd tegen de slavernij, tegen wrede onmenselijkheid, tegen onderdrukking; zij hebben gestreden voor hun vrijheid, voor een menswaardig bestaan, voor een beter leven. De contractarbeiders uit India en Indonesië hebben strijd geleverd tegen onmenselijke omstandigheden, zij hebben gevochten voor vrijheid, voor een vrij en beter leven. Anton de Kom en Louis Doedel, vakbondsleiders/ vrijheidsstrijders hebben in de dertiger jaren van de vorige eeuw, Creolen, Hindoestanen, Javanen georganiseerd om in eenheid strijd te leveren tegen de slechte leef-, woon-, en werkomstandigheden van geheel ons volk onder koloniale heerschappij; zij hebben gestreden voor een beter leven, voor bestaansrecht, voor sociaal recht, voor sociale rechtvaardigheid en menselijkheid. De eerste politieke partijen vanaf 1946 - in die tijd begrijpelijk, volledig geschoeid op etnisch-religieuze basis - hebben binnen de toen aanwezige mogelijkheden en op hun manier gestreden tegen achterstelling en voor een beter leven en een betere toekomst voor hun respectieve achterbannen. Wij nemen hier de vrijheid, Mevrouw de Voorzitter, de klinkende namen van de toen grote politieke leiders: Johan Adolf Pengel, Jaggernath Lachmon en Iding Soemita te noemen. De opgekomen vakbeweging

JAARREDE

VAN DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

heeft op haar eigen volhardende wijze strijd geleverd voor betere sociale omstandigheden voor de werknemers, voor bestaansgaranties voor de werkende mens, voor sociale voorzieningen, voor een sociaal rechtvaardige samenleving. Deze lange historische strijd van circa 400 jaar, voor vrijheid, menswaardigheid en sociale rechtvaardigheid, van onze voorouders, van de leiders van ons volk die ons zijn voorgegaan, hebben Mevrouw de Voorzitter, nu dan uiteindelijk geresulteerd in wat zij allen hebben voorgestaan. Zonder hun lijden en hun strijd zouden wij niet in staat zijn geweest deze historische taak van het brengen vandaag van deze astronomisch grote stap voorwaarts voor realisatie van sociale vrijheid, sociale rechtvaardigheid en sociale zekerheid te realiseren. Mag ik Mevrouw de Voorzitter, via u en uw geachte College ode brengen aan al die strijders en leiders van ons volk en mag ik deze door uw College recent aangenomen, - laat mij het plastisch uitdrukken -, felbegeerde sociale wetten, namens het volk van Suriname, aan al deze strijders en leiders, aan onze leiders, opdragen. Met inspiratie vanuit onze historie hebben wij gearbeid en hebben wij veel bereikt. Maar zoals ik al zei, Mevrouw de Voorzitter, er zal altijd nog veel meer te doen zijn. Mens en maatschappij blijven zich onophoudelijk verder ontwikkelen.

Mevrouw de Voorzitter,

Na deze lange en bittere strijd van circa 400 jaren hebben wij als volk eindelijk gezamenlijk een solide basis gelegd voor de verdere opbouw van een modern, rechtvaardig en geïntegreerd sociaal zekerheidsstelsel. Het paternalisme dat generaties lang in stand is gehouden door de situatie van afwezigheid van bestaansgaranties, zal nu weggwijnen: haar grondvesten zijn door de aarde verzwolgen! Het paternalisme, waarbij rechtmatige garanties in het leven slechts incidenteel en slechts aan enkelen werden verstrekt als een gunst in ruil voor blinde loyaliteit en volgzaamheid, Mevrouw de Voorzitter, deze gesel die zo lang onze mensen tot verworpenen en willoze instrumenten van vele leiders had gemaakt, is nu voorgoed voorbij. Een nieuw en volks bevrijdend sociaal stelsel dat grote sprongen voorwaarts betekent en voor geheel Suriname positieve veranderingsprocessen zal genereren, heeft zijn intrede gemaakt, Mevrouw de Voorzitter. Hiermee wordt eens te meer duidelijk, Mevrouw de Voorzitter, dat ingrijpende veranderingen zich voltrekken in onze maatschappij en dat de transformatie van onze totale samenleving volop aan de gang is.

JAARREDE

VAN DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

De Surinaamse samenleving transformeert zich van een postkoloniale samenleving naar een moderne samenleving gericht op welvaart en welzijn voor iedereen. Uiteraard zullen er nog steeds burgers zijn, die buiten hun schuld niet in staat zijn om zich staande te houden en daardoor moeilijk voor zichzelf kunnen zorgen. Voor deze categorie burgers zal de Regering in haar streven naar sociale rechtvaardigheid, speciale voorzieningen blijven scheppen.

Met de invoering van het Algemeen Pensioen zullen alle werkenden - zowel loontrekkers als zelfstandigen, die de premie betaald hebben - vanaf hun pensioengerechtigde leeftijd pensioen ontvangen. Hierdoor is men in staat om, onafhankelijk van derden, te genieten van een in financieel opzicht zorgeloze oude dag. Door in de wet mechanismen in te bouwen, waarborgt de Regering de duurzaamheid van het stelsel.

De Regering is ervan overtuigd, dat met de invoering van de Wet Nationale Basiszorgverzekering kwalitatieve en hoogwaardige zorg voor elke burger bereikbaar en betaalbaar wordt. Deze wet voert een basiszorgverzekering in voor alle ingezetenen ter dekking van de kosten van de basiszorgvoorzieningen. In deze wet staat de verzekerde die premie gaat betalen centraal en uit dien hoofde heeft deze alle recht op zorg op maat.

Met de invoering van de Wet Minimumuurloon wil de Regering, dat een ieder die arbeid verricht of een dienst verleent, een minimumuurloon ontvangt. De Regering trekt daarbij geen grens tussen "loondienst" en het "verlenen van diensten". Zowel het algemene minimumuurloon als het minimumuurloon voor sectoren en beroepsgroepen, zullen gefaseerd worden ingevoerd en wel in de periode tussen 1 januari 2015 en 1 januari 2017. De Regering heeft voor deze aanpak gekozen om de te verwachten economische effecten beheersbaar te maken.

Zoals bekend is de Regering op 1 juli 2013 gestart met de uitvoering van het project "Basiszorg 0 – 16 en 60 plussers". De Regering kan u met trots informeren, dat dit project is geslaagd. Er zijn ondertussen 130.000 personen verzekerd en de Regering zal de premie voor deze categorie burgers blijven betalen. Voor studenten in de leeftijdsgroep 17 – 21 jaar en voor werklozen en mensen met een beperking zullen toetsingscriteria worden uitgewerkt op basis waarvan de verzekeringspremie al of niet door de Overheid zal worden betaald.

JAARREDE

VAN DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

Ons Nationaal Zorgstelsel vereist voldoende en kwalitatief goed opgeleide gezondheidswerkers op alle niveaus. Hiertoe worden basisartsen opgeleid tot gericht getrainde huisartsen, zijn verdere opleidingsmogelijkheden voor specialisten aanmerkelijk uitgebreid, door verruiming van ondersteunende financiële mogelijkheden hiertoe vanuit de Regering en zullen de uitbreiding en kwalitatieve verbetering van verpleegkundige opleidingen en trainingen in 2015 verder door COVAB worden gecoördineerd. In dit verband kan ook meegedeeld worden dat ons land blijkt te lijden aan een structureel tekort aan medisch geschoolden, welk tekort door aantrekking van buitenlandse medische krachten wordt gedekt. De Regering heeft daarom ook het besluit genomen om voor het aanstaande collegejaar 2014-2015 bovenop de numerus fixus clause nog 20 (twintig) studenten op de Medische Faculteit toe te laten.

De decentralisatie van de gezondheidszorg wordt verder ter hand genomen. De oplevering van het ziekenhuis Albina zal begin 2015 plaatsvinden, evenals het gerenoveerde gezondheidscentrum van de Regionale Gezondheids Dienst (RGD) te Albina. Beide genoemde gezondheidscentra zijn gefinancierd uit een lening van het Franse Ontwikkelings Agentschap (AFD). Met de bouw van het ziekenhuis te Wanica, gefinancierd uit een lening van de Volksrepubliek China, zal binnenkort een aanvang worden gemaakt. Met financiële steun van de Islamic Development Bank, zal nog deze maand aangevangen worden met de bouw van een nieuw Academisch Ziekenhuis Paramaribo (AZP), op het terrein ter plekke. Er zullen uit deze laatste financiering ook nog vijf nieuwe gezondheidscentra voor de RGD in het kustgebied, strekkend van Moengo tot Nickerie, gebouwd worden. In dit verband kan ik medelen dat in dit Dienstjaar boot- en motor ambulances in de gezondheidszorg ingezet zullen worden in moeilijk bereikbare gebieden.

Mevrouw de Voorzitter,

Met de uitbraak van het Ebola virus is ieder land nu blootgesteld aan de gevaren daarvan. In deze open wereld is het daarom nooit te vroeg om passende maatregelen te nemen om de eigen bevolking tegen het Ebola virus te beschermen. De Regering heeft zich daarom nu reeds gewend tot de PAHO en bevriende naties, zoals Brazilië, de Verenigde Staten van Amerika, Frankrijk en Cuba, voor deskundige hulp bij het nemen van verdere noodzakelijke maatregelen.

JAARREDE

VAN DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

Mevrouw de Voorzitter,

Benadrukt mag worden de aanname door uw College van de Wet inzake kinderopvanginstellingen. Niet genoeg kan betoogd worden het grote belang van deze Wet voor de schepping van een kindvriendelijke samenleving. Kinderen in kinderopvanginstellingen zullen nu, door de garanties hiertoe vastgelegd in deze Wet, op de correcte pedagogisch en maatschappelijk verantwoorde wijze worden opgevangen, met wettelijk vastgestelde bewaking en inspectie voor verantwoorde zorg door de instellingen vanuit de overheid. Aan de tijd dat van zorg afhankelijke kinderen in opvanginstellingen aan hun lot worden overgelater, Mevrouw de Voorzitter, zal nu ook een einde zijn gekomen. Onze kinderen zijn onze toekomst en verdienen het beste van het beste, zeker wanneer zij vanwege omstandigheden in een opvanginstelling terecht zijn gekomen en extra zorg nodig hebben.

Mevrouw de Voorzitter,

Als uitgangspunt van het onderwijsbeleid geldt dat onderwijs in overeenstemming moet zijn met de ambities en aspiraties van ons volk. Onderwijs en vorming moeten immers ervoor zorgen dat het bestaan van iedere burger in onze samenleving van goede kwaliteit is. Dit impliceert dat door onderwijs en vorming het mogelijk wordt, dat iedere burger zowel individueel als in collectief verband optimaal moet kunnen deelnemen aan alle aspecten van onze samenleving en maatschappij: economisch, sociaal-maatschappelijk, cultureel, politiek en religieus. Dit houdt voor mijn Regering noodzakelijk in dat onderwijs en vorming emancipatorisch zijn en moeten zijn. Zij dienen dus, nogmaals en anders gezegd, gericht te zijn op de totale emancipatie van iedere Surinamer en daarmee ook van de totale Surinaamse samenleving. In dit verband zijn de inschrijfgelden en de ouderbijdragen voor scholen van het basisonderwijs en die van het Voortgezet Onderwijs Junioren niveau, afgeschaft. Hierdoor is de vrije schoolkeuze, die het recht is van ouders en leerlingen, gewaarborgd. De Regering is zelfs verder gegaan: alle leerlingen op de basisscholen zijn voorzien van een verzekering, hetgeen inhoudt dat kosten voor ongevallen tussen thuis en school en op school, via deze verzekering zijn gedekt. De Regering, Mevrouw de Voorzitter, heeft met het oog op het voorgaande en gericht op het voorkomen van discriminatoire handelwijzen bij de inschrijving van leerlingen op scholen voor het basisonderwijs en op scholen

JAARREDE

VAN DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

voor het Voortgezet Onderwijs op Junioreniveau (VOJ) in het schooljaar 2012 – 2013, meer dan 500 schoollokalen gebouwd, en bijna evenzovele schoolgebouwen als -lokalen gerenoveerd. Voorwaar, een ongekennde prestatie die in ons land nooit eerder is gehaald! Hierdoor heeft de Regering onze onderwijswereld bevrijd van het verfoeilijke verschijnsel van “bivakkeren”. In 2014 zijn er inmiddels tot heden weer 119 leslokalen opgeleverd en nog 87 leslokalen worden voor dit jaar gebouwd. En ik kan u meedelen, Mevrouw de Voorzitter, dat de Regering ook in haar laatste regeerjaar door zal gaan met het realiseren van meer schoollokalen met het uiteindelijke doel de klassengemiddelden op een normaal niveau te brengen, mede als instrument voor het bereiken van een betere kwaliteit van ons onderwijs.

Mevrouw de Voorzitter, geheel in overeenstemming met het voorgaande heeft de Regering de Naschoolse Opvang ingevoerd. We zijn ons ervan bewust dat de realisatie hiervan vooral aan het begin met veel problemen gepaard is gegaan. We weten ook dat vrijwel iedereen in onze samenleving het idee van de Naschoolse Opvang heeft omarmd. De Regering heeft ondertussen de uitvoering van dit project geëvalueerd en conclusies getrokken en mede op basis daarvan en van voortschrijdend inzicht, dit project, de Naschoolse Opvang, in een nieuw jasje gestoken met meer garantie voor een goede kwaliteit. Ik wil u wel erop wijzen dat de Naschoolse Opvang geen doel op zichzelf is, maar dat het bedoeld is om structurele gevolgen van maatschappelijke ontwikkelingen in de laatste decennia in ons land op te vangen. Het beleid van de Regering in deze is om de scholen te verzelfstandigen, die te integreren in de buurt en/of de wijk en die zo tot instrument te maken voor gemeenschapsontwikkeling. In dit Dienstjaar zal de Regering met de realisering van de Naschoolse Opvang met het aangegeven doel voor ogen, doorgaan.

Mevrouw de Voorzitter,

In dit begrotingsjaar zal voortgegaan worden met de inhoudelijke vernieuwing van ons onderwijs op alle niveaus. Veel aandacht zal worden besteed aan de realisatie van ICT in ons onderwijs en de plannen van distance learning, die van enorm belang zijn ook voor verhoging en verbetering van de kwaliteit van ons onderwijs in het gehele land, met name in het binnenland, uit te voeren. Het digitaal ontsluiten van ons binnenland zal hierbij een belangrijke ondersteunende factor blijken. Zoals u weet, zijn we begonnen met het

JAARREDE

VAN DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

digitaliseren van televisie in de districten. Het project behelst de digitalisering en uitbreiding van ATV en STVS in het gehele land, plus de uitbreiding van het bereik van SRS en andere telecommunicatiediensten. Dit zal nog voor het einde van dit zittingstermijn een feit zijn.

Mevrouw de Voorzitter,

De Regering zal voorwaarden scheppen die het mogelijk maken dat de jeugd zich individueel en in georganiseerd verband intensief concentreert op het Suriname van vandaag. Zij zal met name de succesvolle deelname van jongeren in het onderwijs- en vormingsproces bewaken en bevorderen dat deelname van de jeugd in het arbeidsproces en betrokkenheid van jongeren in beleid en bestuur van ons land, opgevoerd worden. Het streven van de Regering is gericht op de creatie van een kind- en jeugdvriendelijke samenleving waarin kinderen en jongeren gezond en veilig opgroeien, hun talenten op elk gebied kunnen ontwikkelen en actief kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van zichzelf en van de samenleving.

De Regering zal voortgaan door middel van het buurt- en vormingswerk, de organisatie en bewustwording van jongeren ter hand te nemen, waarbij karaktervorming, vaderlandsliefde, geloof in eigen kunnen, zelfwerkzaamheid, organisatievermogen, creativiteit en onderlinge solidariteit, centraal staan.

Er zal voortgegaan worden met het landelijk opzetten van multifunctionele centra in al onze buurten van waaruit jongeren zich kunnen wijden aan buurtopbouwwerk en gemeenschapsontwikkeling. Ook worden landelijk reeds overal sportvelden aangelegd, waardoor jongeren op sportgebied hun talenten tentoon kunnen spreiden. Om deze talenten te ontdekken en deze met speciale begeleiding verder te ontwikkelen, zal nauw samengewerkt worden met deskundige organisaties en ter zake deskundigen, nationaal en internationaal.

Het Nationaal Jeugd Instituut zal in dit Dienstjaar verder versterkt worden door middel van trainingen voor de jeugdparlementariërs. Ter verruiming van de participatie van jongeren en in dit kader voor de blijvende vorming van jongeren, zullen regelmatig districtscongressen van en voor de jongeren worden georganiseerd.

JAARREDE

VAN DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

De Regering, Mevrouw de Voorzitter, zal onvermoeid doorgaan met het in staat stellen van de jongeren - de toekomst van ons land - om hun potenties en talenten te ontwikkelen en als verantwoordelijke, competente en veelbelovende burgers hun plaats in te nemen in het onderwijs- en vormingsproces, in het creëren van huisvesting in ruime mate op het universiteitscomplex, in het arbeidsproces, in het bedrijfsleven, in de vakbeweging, in de sport, in kunst, cultuur en religie, in de politiek, kortom in de gehele samenleving.

Mevrouw de Voorzitter, de jongeren, jongens en meisjes, zijn onze erfgenamen; zij zijn de motoren van de transformatie van onze gehele samenleving tot een nieuwe, zelfstandige samenleving, waarin eenheid, respect, harmonie en verdraagzaamheid de bases zijn voor welvaart en welzijn. Wij hebben geloof en vertrouwen in onze jongeren en van de Regering hebben zij de volledige ondersteuning.

Mevrouw de Voorzitter,

Er is heel veel gedaan aan onze infrastructuur en de Regering gaat voortvarend verder in deze. Recentelijk is gestart met de asfaltering van wegen, binnen en buiten Paramaribo, van in totaal nog eens 240 kilometer, inclusief alle bijbehorende voorzieningen. Ook zal de asfaltering geschieden over de nieuwe brugverbinding over het Saramaccakanaal dat enige dagen geleden is opengesteld. Voor de overige districten start in dit Dienstjaar een asfalteringsprogramma van 97 km. Niet te onderschatten is het reguliere onderhoud van alle civieltechnische werken waaronder wegen, bermen, sluizen, kanalen met name het ophalen en baggeren hiervan en pompgemalen met name het vervangen hierbij van onderdelen. Ook verwaarloosd en met wied overgroeide erven en terreinen, worden aangepakt. Er zal voortgegaan worden met projecten van stadsverfraaiing en groenvoorziening en met het aanleggen, verbeteren en herinrichten van parken, pleinen en plantsoenen. Ook de nodige speelplaatsen voor kinderen worden ingericht met speeltoestellen en tuinmeubilair.

Niets is ons teveel, Mevrouw de Voorzitter, zeker als het gaat om een schoon milieu, hygiëne en volksgezondheid. Daarom wordt er vanuit het beleid erg veel aandacht geschonken aan de vuilophaal. Deze openbare zorg heeft in het afgelopen jaar een transformatie ondergaan: ophaal van vuil aan huis is getransformeerd van overdag naar de avonduren. Door middel van

JAARREDE

VAN DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

voorlichtingscampagnes en de ondersteuning vanuit het volk hierbij, is het gewenningsproces voor deze verandering verder ontwikkeld. In dit Dienstjaar zullen de ressorten volgens een bepaald schema aangedaan worden om voortaan ook grof vuil op te halen en af te voeren. Thans worden de nodige voorbereidingen getroffen om een vuilverwerkingsbedrijf op te zetten, waarbij het winnen van energie uit huisvuil, zoals eerder betoogd, als serieuze optie wordt bekeken.

In dit Dienstjaar zullen nog eens elf bruggen gebouwd worden: zes in de wegstrekking Berg en Dal – Atjoni en vijf in de wegstrekking Zanderij – Apoera. De bouwwerkzaamheden voor de nieuwe Carolinabrug zijn in volle gang en de werkzaamheden, die verband houden met het aanleggen van de aansluitende wegen voor deze brug, zullen voor het eind van deze regeerperiode worden voltooid.

Mevrouw de Voorzitter,

Het verbeteren van de leefbaarheid van ons volk in al haar facetten is één van de hoofddoelstellingen van ons regeerbeleid. Hierbij wordt ook gedacht aan het vergroten van de mobiliteit van de burgers, het voorkomen en/of het opheffen van de wateroverlastsituaties in de verschillende gebieden en regio's in Paramaribo-Zuid en in zowel het oostelijk als het westelijk gedeelte van Wanica-Zuid aan het verbeteren en verhogen van de verkeersveiligheid. Een van de instrumenten om dit te bereiken, is de aanleg van een spoorverbinding in ons land.

Welnu, Mevrouw de Voorzitter, na bijkans een jaar van studie en uitvoering van engineeringswerkzaamheden heeft de Regering het besluit genomen dat een spoorverbinding zal worden aangelegd tussen Paramaribo en Onverwacht. De spoorverbinding zal lopen vanaf Poelepantje, langs de oostzijde van de Corantijnstraat, over de Saramacca-doorsteek en langs de westzijde van de Indira Gandhiweg met een voorlopige eindbestemming in Onverwacht – beter: in Osembo – waar het depot zal worden gebouwd.

Mevrouw de Voorzitter, het gaat in dit project eigenlijk om meer zaken. Immers, gelijktijdig en in samenhang met de aanleg van de spoorverbinding zal gewerkt worden aan de verbetering van het wegennet en aan de ontwatering van het gebied vanaf het Zuiden van de Saramacca-doorsteek (Goede Verwachting) tot

JAARREDE

VAN DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

aan de Palisadeweg in het district Para. De verbetering van het genoemde wegennet omvat het aanleggen van nieuwe wegen, het verbreden van bestaande wegen en het asfalteren van al die wegen. Hierdoor wordt het mogelijk bussen te laten rijden in het genoemde gebied. Dezelfde activiteiten zullen ook in het gebied ten oosten van de Indira Gandhiweg worden uitgevoerd. Verder zullen in het kader van dit project de hoogspanningslijnen tussen Onverwacht en Poelepantje alle ondergronds worden gebracht, hetgeen de verkeersveiligheid aan de Indira Gandhiweg ten goede zal komen.

Met dit project wil de Regering de verkeerssituatie op de Indira Gandhiweg verbeteren en optimaliseren en veiliger maken, maar ook en vooral een alternatieve vervoersmogelijkheid met een hoge mate van veiligheid, zekerheid en duurzaamheid bieden. Het project past geheel en al in het sociale en het economische beleid van de Regering.

Mevrouw de Voorzitter, natuurlijk zijn er de nodige problemen die met de uitvoering van dit project gepaard gaan. Deze zijn alle geïnventariseerd en geanalyseerd. Ik ben blij om uw geachte College te kunnen meedelen dat de Regering tevreden en blij verrast is te merken dat de relevante gesprekspartners bij het bespreken van die problemen, met zijn allen wijzen op het nationale belang van dit project en de bereidheid hebben uitgesproken om samen te werken aan de oplossing van bedoelde problemen, want de spoorverbinding met alles wat daarmee voor goeds voor de bevolking is, moet er komen.

De uitvoering van dit project, Mevrouw de Voorzitter, zal veel werkgelegenheid opleveren, zowel tijdens de aanleg van de spoorverbinding, de verbetering van het wegennet en de werkzaamheden in het kader van de ontwatering van de bedoelde gebieden, alsook structureel tijdens de exploitatie van het spoor. Met die uitvoering zal over enkele dagen worden begonnen. De eerste drie treinen zullen rond midden 2015 rijden en de laatste drie bij de oplevering van het totale project eind oktober 2015.

De kosten van het gehele project worden extern gefinancierd!

Mevrouw de Voorzitter,

De Regering, bij deze vertegenwoordigd door het Bureau Grondenrechten, heeft in de achter ons liggende periode consultaties gepleegd met delen van onze

JAARREDE

VAN DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

Inheemse bevolking en met delen van onze Marronbevolking. Dit consultatieproces wordt nog verder afgewerkt ter voorbereiding van de derde nationale conferentie waar alle betrokkenen aan zullen deelnemen. De bedoeling van deze conferentie is te komen tot breed gedragen functionele inzichten, die een harmonieuze oplossing voor het onderhavige probleem zullen moeten leveren.

Aan de Inheemsen en Marrons wordt bij deze consultaties het standpunt van de Regering ten aanzien van de regeling van de grondenrechten verduidelijkt.

Voor de aanpak van de grondenrechten wordt een benadering door de Regering voorgestaan, die erop neerkomt, dat elke oplossing in deze primair een nationaal karakter zal moeten hebben, d.w.z. dat elke oplossing moet passen binnen het staatsrechtelijk bestel van de Republiek Suriname, zijnde een eenheidsstaat.

Inmiddels is door het Bureau Grondenrechten, namens de Regering, een conceptwet aangaande de regeling van het Traditioneel Gezag ontworpen. Deze conceptwet is reeds ter bestudering aangeboden aan diverse vertegenwoordigers van het Traditioneel Gezag. Deze conceptwet wordt tevens met verschillende stakeholders bediscussieerd, alvorens haar aan de Regering voor te houden. Het is de Regering die dan zal besluiten deze conceptwet, na haar instemming hiermee, voor goedkeuring aan te bieden aan uw College, Mevrouw de Voorzitter.

Mevrouw de Voorzitter,

De mondiale blik, de blik gericht naar de wereld, is niet automatisch na de onafhankelijkheid gekomen. Pas in latere jaren is het zo ver gekomen, dat het gekoloniseerde Suriname, door politieke en bestuurlijke durf zich daadwerkelijk in geest en oriëntatie heeft kunnen ontworstelen aan de kolonisator.

Intussen, Mevrouw de Voorzitter, is Suriname – vooral door intensieve participatie in samenwerkingsverbanden op wereldniveau – effectief binnengetreten in de wereldgemeenschap.

Met vele landen in elk werelddeel hebben wij banden kunnen smeden, politieke, economische en culturele banden. Ons land is tot verschillende toonaangevende samenwerkingsverbanden getreden en heeft het daarbij tot de hoogste

JAARREDE

VAN DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

erkenning gebracht, in het bijzonder door het Voorzitterschap van de Caricom en van de UNASUR.

Mevrouw de Voorzitter,

Met China, India, Indonesië en Zuid-Afrika hebben wij als land al gedurende langere tijd goede banden, ingegeven door de etnische samenstelling van onze bevolking. Deze Regering heeft deze banden opgepakt en geïntensifieerd en ten dienste gebracht van ons transformatieproces ten behoeve van onze economische ontwikkeling door gebruik te maken van de financieel-economische en technologische voordelen van genoemde zusternaties. De banden zijn nu niet meer alleen historisch en emotioneel, maar er is een waarde aan toegevoegd: deze banden zijn ook ontwikkeling ondersteunend geworden. Wij hebben deze kostbare banden met elkaar aanzienlijk verrijkt tot banden van partnerschap in ontwikkeling.

De Regering is met haar Presidentiële en Ontwikkelingsdiplomatie doorgebroken tot aan het aanhalen van ontwikkelingsgerichte politieke en diplomatieke relaties met de OIC (Organisatie van Islamitische Coöperatie), de Islamic Development Bank en de Republiek Turkije.

Voor wat betreft de regionale politiek moet vermeld worden, dat Suriname met zijn Voorzitterschap van de CARICOM en van UNASUR, geschiedenis heeft geschreven in de regio. Suriname is niet meer dat vergeten kleine landje, dat onbekend is en er niet bij hoort, zoals het werd gezien tijdens koloniale heerschappij.

De UNASUR, onder Voorzitterschap van Suriname, heeft de Latijns-Amerikaanse en Caribische regio verklaard tot "zone van vrede en veiligheid". In deze regio hebben alle leiders zich verbonden voor vrede en veiligheid, d.w.z. dat allen zich verbinden om gewapende conflicten en oorlogen te voorkomen en waar en wanneer deze wel zouden bestaan c.q. ontstaan in onze regio, dat dan alle leiders onmiddellijk opstaan en bij elkaar komen om middels dialoog en diplomatie deze op te lossen en vrede en veiligheid terug brengen. Zo zal het slepende gewapende conflict in Columbia, als enig land in de Amerika's waar zulks nog plaatsvindt, zo snel mogelijk opgelost moeten zijn. De recentelijk door mij, in mijn hoedanigheid van Voorzitter van de UNASUR, beëdigde nieuwe Secretaris-Generaal, uit Columbia, Ernesto Samper, heeft ook

JAARREDE

VAN DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

in zijn eerste redevoering als rode draad hierin, vrede onderstreept. Hij heeft plechtig beloofd, dat hij zich volledig zal inzetten voor de oplossing van het gewapende conflict in Columbia: de Amerika's en de Caribbean moeten ten koste van alles, een voor de wereld voorbeeldige regio van vrede en veiligheid zijn en blijven.

Het herhaalde verzoek van het Ministerie van Buitenlandse Zaken van Nederland, tot agrément-verlening voor de accreditatie van een Ambassadeur van het Koninkrijk der Nederlanden in Suriname, heb ik recentelijk ingewilligd. Op een nog vast te stellen datum, binnen dit Dienstjaar, Mevrouw de Voorzitter, zal de door Nederland aan te stellen Ambassadeur de gelegenheid worden geboden, zijn geloofsbrieven officieel aan te bieden.

Mevrouw de Voorzitter,

Staat u mij toe enkele uitdagingen aan te geven waar wij als natie voor staan en waaraan de Regering in dit Dienstjaar bijzondere aandacht zal besteden.

Als vader des vaderlands is het mijn plicht om elke man en vrouw in Suriname op te roepen om verantwoordelijkheid te nemen bij nationale uitdagingen:

- a. van sociaal-maatschappelijke aard, zoals:
 - huiselijk en seksueel geweld,
 - zelfdoding,
 - verkeerscriminaliteit,
 - drugsgebruik in stad, district en verre binnenland,
 - occupatie.
- b. van sociaal-economische aard, zoals:
 - land-, water- en luchtverbindingen,
 - toerisme,
 - export,
 - klimaatsverandering,
 - energie.
- c. van politiek-bestuurlijke aard, zoals:
 - publiekgerichtheid van de overheid,

JAARREDE

VAN DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

- bureaucratie.
- d. van educatieve aard, zoals:
 - ICT ontwikkeling,
 - nationale geschiedschrijving,
 - taalonderwijs.

Mevrouw de Voorzitter,

Aan het einde gekomen van mijn Jaarrede, wil ik via u het volk oproepen het voorbeeld dat Suriname in de wereld is, hoog te blijven houden. Ons volk is samengesteld uit uiteenlopende etnische en culturele groepen, uit verschillende religies, vele talen, vele zeden en gewoonten, en leeft toch in stralende eenheid. Suriname wordt op internationale fora door buitenlandse mogendheden hierom geprezen en als voorbeeld gesteld. In een wereld van wapengeweld en oorlog, is het Surinaamse volk, dat in vrede met elkaar leeft, met respect voor elkaar, in harmonie en met onderlinge verdraagzaamheid, een uniek en kostbaar rolmodel voor de hele wereld. Dit is onze rijkdom, dit is van onschatbare waarde, Mevrouw de Voorzitter, geloof ik u mij als ik zeg dat vele naties en vele miljoenen wereldburgers, zeker vandaag de dag in deze wereld, ook smachten naar deze gezegende rijkdom!

Laten wij dit zo houden, Mevrouw de Voorzitter, laten wij allen ons goed en eerlijk blijven kwijten van onze verantwoordelijkheden, ook in deze maanden naar de algemene verkiezingen van 25 mei 2015 toe. Koestering van onze eenheid, Mevrouw de Voorzitter, overstijgt alle politieke en maatschappelijke verschillen. Behoud van onze juwelen eenheid, geeft de grenzen aan van onze vrijheden, ook van onze politieke vrijheden.

Ik dank U.

JAARREDE

VAN DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

JAARREDE

VAN DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

Mevrouw de Voorzitter,

Staat u mij nu toe u de cijfermatige informatie betrekking hebbende op de ontwerpbegrotingen voor het Dienstjaar 2015 aan uw college voor te houden.

Het **totaal van de geraamde overheidsinkomsten** voor het Dienstjaar 2015 bedraagt **SRD 8.603.982.000** (*Acht Miljard Zeshonderd en Drie Miljoen Negen Honderd en Twee en Tachtig Duizend Surinaamse Dollars*).

De **geraamde uitgaven bedragen in totaal SRD 9.270.462.000** (*Negen Miljard Twee Honderd en Zeventig Miljoen Vier Honderd en Twee en Zestig Duizend Surinaamse Dollars*).

Het **saldo** van de ontvangsten en de uitgaven komt neer op een **tekort** van **SRD 666.480.000** (*Zeshonderd Zes en Zestig Miljoen Vier Honderd en Tachtig Duizend Surinaamse Dollars*). Dit tekort is gelijk aan 3.4% van het Bruto Binnenlands Product.

Nader uitgesplitst bestaan de totale overheidsuitgaven voor het Dienstjaar 2015 uit:

Apparaatskosten SRD 2.273.314.000 (*Twee Miljard Twee Honderd Drie en Zeventig Miljoen Drie Honderd en Veertien Duizend Surinaamse Dollars*), terwijl de **Beleidsprogramma's een totaal bedrag bestrijken van SRD 6.997.148.000** (*Zes Miljard Negen Honderd Zeven en Negentig Miljoen Zeven en Eén Honderd Acht en veertig Duizend Surinaamse Dollars*).

De apparaatskosten hebben betrekking op de personeelsgerelateerde en overige operationele uitgaven van de verschillende ministeries. Ten aanzien van de personeelsgerelateerde uitgaven gaat het met name om uitgaven zoals salarissen, pensioenbijdragen, bijdragen voor het StaatsZiekenFonds, andere medische kosten en opleidingskosten. Bij de overige operationele gaat het om uitgaven zoals kantoorkosten, aanschaffingen en klein onderhoud aan gebouwen en terreinen.

De uitgaven voor beleidsprogramma's geven het bedrag aan dat de regering aan de uitvoering van beleidsmaatregelen denkt te besteden. Hiervan zal een bedrag van **SRD 3.786.010.000**. (*Drie Miljard Zeven Honderd Zes en Tachtig Miljoen en Tien Duizend Surinaamse Dollars*) uit **eigen middelen** worden opgebracht,

JAARREDE

VAN DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

terwijl het restant van **SRD 3.211.138.000** (*Drie Miljard Twee Honderd en Elf Miljoen Eén Honderd Acht en Dertig Duizend Surinaamse Dollars*) uit leningen en **andere financieringsbronnen** zal worden gefinancierd.

Voor wat betreft de totale overheidsontvangsten voor het Dienstjaar 2015 kan de volgende onderverdeling worden gemaakt:

Directe Belastingen SRD 1.814.500.000 (*Eén Miljard Acht Honderd en Veertien Miljoen Vijf Honderd Duizend Surinaamse Dollars*)

Indirecte Belastingen SRD 1.919.750.000 (*Een Miljard Negen Honderd en Negentien Miljoen Zeven Honderd en Vijftig Duizend Surinaamse Dollars*)

Niet Belasting Ontvangsten SRD 1.658.594.000 (*Eén Miljard Zes Honderd Acht en Vijftig miljoen Vijfhonderd en Vier en Negentig Duizend Surinaamse Dollars*)

Andere financieringsbronnen SRD 3.211.138.000 (*Drie Miljard Twee Honderd en Elf Miljoen Eén Honderd en Acht en Dertig Duizend Surinaamse Dollars*)

Het totaal van de belastingen- en niet belastingmiddelen komt neer op SRD 5.392.844.000 (*Vijf Miljard Drie Honderd Twee en Negentig Miljoen Acht Honderd en Vier en Veertig Duizend Surinaamse Dollars*).

Ik dank U.

REPUBLIEK SURINAME

JAARREDE

VAN DE PRESIDENT VAN
DE REPUBLIEK SURINAME